

СЕКЦІЯ 3.

РИНОК ОСВІТНІХ ПОСЛУГ, СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ

УДК 165/141

І. В. Голубович

*доктор філос. н., професор
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

О. С. Петриківська

*cognition@onu.edu.ua
канд. філос. н., доцент
Одеський національний університет імені І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна*

ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНЕ КОНСТРУЮВАННЯ ПРЕДМЕТНОЇ ОБЛАСТІ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Розвиток міждисциплінарної освіти в нашій країні перебуває на початковому етапі. Тому ідея даної конференції, спрямована на те, аби проаналізувати її актуальний стан, успішні проекти і практики цілком слушна і актуальна.

Міждисциплінарність – це вивчення питання з позицій кількох наук. Консолідація зусиль представників різних наук та широка міждисциплінарна комунікація створюється заради утримання певного дослідницького фокусу. Як вважав Р. Барт, міждисциплінарне дослідження – це створення нового об'єкта, який не належить ні до однієї з окремо взятих дисциплін, які разом розглядають ту чи іншу тему [1]. Нові підходи професіоналізуються, інституціалізуються, переміщуються в освіту.

Небезпека масштабної інституалізації міждисциплінарних освітніх (наукових) програм виникає у зв'язку з їх фундаментальною особливістю – прикордонним статусом або нестійкістю предметної області. «Міждисциплінарна освітня (наукова) програма передбачає опанування знання, що знаходиться на межі галузей знань, спеціальностей та/або належить до кількох спеціальностей, які і визначають її предметну область» [2].

Виникає питання щодо розуміння методологічних основ сучасної міждисциплінарної освіти. Тому актуальним є вивчення «стратегій визначення» власного дисциплінарного і методологічного профілю «нестандартної» програми. Щоб заявити зміст міждисциплінарної освітньої програми, позначити її точки опори, соціально-науковий фундамент, результати навчання, має існувати якась угода з приводу виробництва

суджень, спільна мова або дискурсивна практика. Термін «стратегії», який набрав поширення в методології, відсилає до набору пізнавальних інструментів, обраних дослідником для вивчення питання, які певним чином формують інструкції для реципієнта. Специфіка міждисциплінарної освіти полягає в трансдискурсивності і багатовимірності; її зміст постає як перетин різних дискурсів (природничого та соціогуманітарного знання, філософії, політики); вона знаходить свою силу під впливом конкретних соціально-культурних та інституційних обставинах. Мова йде не стільки про стійку композицію дискурсів, скільки про фактичність їх перетину. Тобто ми маємо справу з контингентним «утворенням», тобто «продуктом» безлічі випадкових зіткнень і сполучень. Хоча нормативні документи закликають визначитися з предметною областю освітньої програми, мова йде про специфічний спосіб практико-орієнтованого конструювання даного предмета.

Наступною сходинкою в розвитку методології взаємодії наук або дисциплін, стає методологія трансдисциплінарності. В порівнянні з міждисциплінарністю трансдисциплінарність є багатоаспектною і багатовимірною [3, с. 176]. Між- і трансдисциплінарність надає теоретичним дослідженням практичне звучання, сприяє діалогу та співпраці між професійними сферами задля пошуку адекватних відповідей на сучасні виклики.

Ми очікуємо, що трансформація освітніх парадигм та практик з огляду на трансформації способів мислення та впорядкування знання вплине на дійсність.

Список використаних джерел: 1. Барт Р. "Гул языка". В сб.: Барт Р. Избранные работы: Семиотика: Поэтика. Москва, 1989, с. 541 – 545. 2. Наказ Міністерства освіти і науки України 01 лютого 2021 року № 128 «Про затвердження Вимог до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм». 3. Богатая Л.Н. Методология современной гуманитаристики: некоторые направления развития : монография. Одесса. Издатель С.Л. Назарчук, 2020. 284 с.